

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 480 K
Félévre . . . . . 240 K
Negyedévre . . . . . 120 K
Egy óra . . . . . 40 K
Egyes szám ára 2 korona.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Obilityeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 2.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁRNAP ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam 183. szám.

Vasárnap, 1920 augusztus 22.

Amerika nyilatkozott

a szovjetrendszerrel és az olasz kormány kívánságára a világ tudomására adta az orosz kérdésben elfoglalt álláspontját. Ebben, a washingtoni olasz követnek átadott jegyzékben Amerika mindenekelőtt megjegyzi, hogy senki se érti meg nálánál jobban az orosz népnek védelmi harcát. Még a gondolatát is visszautasítja azonban az amerikai kormány annak, hogy a szovjet-kormányt elismerje. Nemesak azért, mert az kétségtelenül egy terrorisztikus kisebbségi kormány, amely az orosz nép többségének akarata és meggyőződése ellenére kormányozza az országot, de főleg azért, mert nyíltan tultette magát a nemzetközi megegyezések és népjogok parancsain. Az amerikai kormány felfogása szerint nincs semmi értelme, hogy szerződéseket kössenek, megállapodásra lépjenek egy olyan kormánnyal, amelynek közegei ismételtelen kijelentették, hogy a nem bolsevik kormányokkal kötött szerződéseknél nem tulajdonítanak kötelező erőt. Ha a szovjet-kormány ma tárgyalásra hajlandó és kész szerződéseket kötni a nyugati államokkal, nem csodálható, ha az előzmények után Amerika nem tulságosan bizik garanciáiban. A szovjet célja a világforradalom, Amerika tehát komolyan és óva int mindenkit Oroszországtól.

A francia kormány Amerika álláspontját látja. Franciaország és Amerika tényleg megegyeznek abban, hogy egyikük se ismeri el a szovjet-kormányt, míg ezzel szemben Anglia és Olaszország hivatalos politikai körei a bolsevik Oroszországgal való békekötés mellett vannak. De azért Franciaország és Amerika álláspontja között is van egy gyakorlati különbség: Franciaország a szovjet uralmat fegyveres erővel gondolja megdönteni, viszont az Egyesült Államok minden ilyen akciót elleneznek és az a felfogásuk, hogy a bolsevizmusnak Oroszországban önmagában kell összedölnie.

***

Varsó helyzete javult.

Megkezdtek a béketárgyalásokat. — A lengyel ellentámadás sikerei. — Az oroszok elismerik a lengyelek sikereit.

Moszkva. 16-án érkezett meg Minskbe a lengyel békedelegáció. A béketárgyalásokon Demijevszki orosz megbízott elnököl. A tárgyalások a legnagyobb nyilvánosság előtt folynak. Demijevszki kijelentette, hogy Szovjet-Oroszország Lengyelországnak minden óhaját tekintetbe veszi. A tárgyalás megnyitása előtt kijelentik az orosz delegátusok, hogy Oroszország a béke megkötésére törekszik. Oroszország politikai főelve

Lengyelország függetlenségének elismerése. Oroszország nem avatkozik be Lengyelország belső ügyeibe. Elismeri Lengyelország etnográfiai határait és biztosítja a lengyel delegátusokat, hogy többet fognak kapni, mint amit a szövetségeseiktől kaptak. Minden esetre Oroszországnak szüksége van némi biztonsági intézkedésekre — ezeket azonban nem a munkások és a parasztok fogják eszközölni.

Krakó. A lengyel hadsereg által kezdet ellenoffenzíva sikerei már mutatkoznak, bár Lemberg és Varsó még mindig veszélyben van.

Varsó. A harcok Varsó körül lényegesen javultak. A vörös hadsereget némely

helyen 40 kilométerre visszavetették. Az óriási küzdelemben 4 orosz divízió teljesen felmorzsolódott. A lengyel csapatok a sikerült támadás folytán visszavették Csanovot és Garvot. A vörös csapatokat a Bugig szorították vissza. Palehovics lengyel tábornok csapatainak erélyes támadása az oroszok soraiban pánikot idézett elő.

Moszkva. A szovjet 16-iki ülésén Trockij kijelentette, hogy a front helyzete általában nagyon kedvező. A lengyel ellentámadás ugyan sikert ért el Varsó előtt, de ezek csak muló jellegűek lesznek és az általános képet nem változtatják meg. A szovjetkormány mindent elkövet, hogy az ellentámadások a jövőben ne járjanak sikerrel. (V. t. ü.)

Varsó. A lengyel hadsereg legutóbbi eredményei folytán Varsó helyzete biztosítva van. Az az orosz hadsereg, amely Varsó előtt harcolt, nagy veszteségek árán visszavonult. Augusztus 19-én az oroszok 16-ik hadseregét megsemmisítették a lengyel csapatok és nagyon sok foglyot és zsákmányt ejtettek. Az ellentámadás visszaszerelte a lengyeleknek a Varsó-Breszt-Litowszk-i vonalat. (V. t. ü.)

***

AZ ALBÁNOKAT KIVERTÉK DÉLSZERBIÁBÓL.

Beograd. Az utolsó 24 óra alatt katonáink teljesen kiverték az albán hordákat Délszerbiából. Drugonál az albánok újra megkísérelték az ellentámadást, de véres vereséget szenvedtek. Kolo-Brdonál elkeseredett küzdelem volt, amely az albánok hátrálásával végződött. Az elfogott foglyok között ismét sok olasz katona van. (V. t. ü.)

Beograd. A bulgár határon bulgár ügynököket fogtak el a határőrök, akik Macedonia függetlensége érdekében propagáltak. Az elfogottak bevallották, hogy olasz pénzen szervezték a propagandát. (V. t. ü.)

SFORZA MEG AKARJA OLDANI AZ ADRIA-KÉRDÉST.

Beograd. A „Giornale d'Italia“ írja, hogy gróf Sforzának az a terve, hogy Csehszlovákia közvetítésével megkezdje az Adria-kérdés tárgyalását. Hír szerint Istria és Dalmácia kérdésében nagy engedményeket is hajlandó tenni Jugoszlávi-

ának. A lap ezt annak a szimpáthiának tudja be, amellyel Sforza, aki a szerb megszállás idején Korfuban követ volt, viseltetik Jugoszlávia irányában. A lap hevesen támadja gróf Sforzát és megjegyzi, hogy a külügyminiszter diszkreditálja Giolitti politikáját. Engedményei már is sokat rontottak az ország tekintélyén. (V. t. ü.)

JUGOSZLAV-CSEH TÁRGYALÁSOK.

Beograd. A csehszlovák és jugoszláv delegátusok tárgyalásainak folyamán a legfontosabb kérdéseket megoldották, most az adminisztratív kérdések felett határoznak. (V. t. ü.)

Páris. A francia lapok kommentálják Dr. Benes beszédjét, amelyet Beogradban mondott a cseh-jugoszláv tárgyalások kezdetén. Eszerint a két ország együttesen akar dolgozni a belső rend és konszolidáció munkáján és ragaszkodnak mindenben a versaillesi és trianoni békeszerződésekhez. (V. t. ü.)

Prága. A cseh sajtó meglepéssel kommentálja a jugoszláv-cseh megegyezést. (V. t. ü.)

Már délelőtt szállták meg Tisza István lakását.

— A főtárgyalás tizenkettedik napja —

A pénteki tárgyalásra a bíróság beidézte báró Lukachich Géza altábornagyot, aki azonban kiballgatásának elhalasztását kérte. A bíróság a kérelemnek helyt adott és a kihallgatást 19-re halasztotta el.

Az első tanu Nadas Sándor hírlapíró. November elején a Pesti napló szerkesztőségéből jöttem haza éjjel 3 órakor és a házmester mondta, hogy tengerészek kerestek, akik fenyegetően revolverrel jelentek meg. Egy levelet találtam, amely szerint a forradalmi katonatanács a mai napon halálra ítélte, mert a forradalmi katonatanácsról szatirikus, gunyos cikket írtam. Az is benne volt, hogy mikor akarják az ítéletet végrehajtani. Egy rendőrt kaptam, aki egy hétig a kapumnál tartózkodott, többet nem jöttek. Egyszer, talán egy hónap múlva a Ritzben Püspöki Sándor mutatott egy csomó tengerészt és azt mondta, hogy ezek között vannak, akik engem kerestek. Azt hiszem, hogy köztük volt Dobó is.

A következő tanu dr. Balázs Béla nyugalmazott főispán, aki a következőket vallotta: Én a Roheim-villa közvetlen szomszédságában lakom. A forradalom délelőttjén feleségem nagy rémülettel azzal jött be, hogy merénylet készül Tisza ellen. Láttam, hogy a Roheim-villába vezető lépcsőn egy polgári ruhába öltözött alak áll s parancsoló gesztussal kommandíroz katoná-

kat. Ekkor a Hermina utra néztem ki és ott is láttam katonákat és csendőröket. Felóra múlva bejött a soffőr és kért engedjem Tiszát értesíteni, hogy merénylet készül ellene. Katonák beszélgetését hallottam, azt mondták, hogy ma éjszaka elvégzik Tiszával azt a dolgot. Erre írtam a levelet, hogy veszélyben van és hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Török védő: Hány katonát méltóztatott látni délelőtt?

Balázs: Annyit tudok csak mondani, hogy kettőt vagy hármat dirigáltak fel, de bizonyos vagyok, hogy aki a lépcsőn állott, egy középtermetű szikárabb ember volt, meglehetősen éles profillal. Kovács vizsgálóbírónál mutatnak valakit, akiről azt mondták, hogy Gaertner és mondhatom, nagyon hasonlít arra, aki a lépcsőn állott.

Ezután Pásztor Béla filmdramaturgot hallgatták ki, aki előadja, hogy a katonatanácsnak tagja volt, de sohasem hallott Tisza megöletéséről. Megbeszéléseken jelen voltak politikusok is. Csak Fényes Lászlóra emlékszem, aki egyszer, legfeljebb kétszer vett részt a katonatanácsi megbeszéléseken. Majdnem minden esetben Friedrich István volt jelen. De különösebb megbeszélésekről nem tudok. Arról volt szó, hogy forradalmat kell csinálni. Kéry Pál is jelen volt.

***

BEGRADI HIREK.

Beograd. Krizman agrárreform miniszter utasította az agrár direktiókat munkájuk gyorsabb lefolytatására.

Beograd. A kormány elhatározta, hogy Novisadon iparművészeti iskolát állít föl.

Beograd. A parlament szerdai ülésén fogják megválasztani a Ház elnökét és al-elnökét. Elnöknek Vugesevics Steván, al-elnökül Ribár és dr. Ribnikár van jelölve.

ANGLIA NEM ISMERI EL WRANGELT.

London. Kamenjev levelet intézett Lloyd Georgehoz, amelyben felhívja, hogy az angol kormány világosan fejezze ki Wrangel elismerése ügyében elfoglalt álláspontját.

London. Lloyd George 18-án válaszolt Kamenjev levelére és kijelenti, hogy Anglia nemhogy nem ismeri el Wrangelt, de ha az orosz-lengyel béketárgyalások kedvében fognak folyni, Wrangel további szereplését azonnal meg fogja szüntetni, mert Anglia nem akarja, hogy Krimet Oroszország testéből kiszakítsák. (V. t. ü.)

OLASZ-CSEHSZLOVÁK TÁRGYALÁSOK.

Róma. A Tribuna jelenti, hogy Tusar cseh miniszterelnök és gróf Sforza olasz külügyminiszter találkozója nem pusztán udvariassági tény, hanem fontos internacionális politikai helyzetet akar teremteni. A cseh nemzet mindig rokonszenvezett Itáliával és reméli, hogy e kölcsönös gazdasági összeköttetés folytán ez a rokonszen-

csak erősbödni fog. A Tribuna szerint Csehország nagyon érdekelve van a volt monarchia államainak politikájában és így nem lehetetlen, hogy az Adria kérdésének a problémáját is felvetette Tusar. A lap szerint azonban Sforza erre csak azt felelheti, amit a parlamentben kijelentett: Itália ebben a kérdésben még várhat. (V. t. ü.)

RÖVID HIREK.

London. Lloyd George titkára kíséretében Luzernbe utazott.

Berlin. Lengyel menekültek elárasztották Posent és Pomerániát.

Beograd. Jugoszlávia budapesti követségévé Milojevics Milán eddigi hágai követet nevezték ki.

Beograd. Dr. Trumbics hazatérő útjában Londonból Párisba érkezett.

Beograd. A régens Kalina Antal cseh követnek a szerb Száva-rend I. osztályát adományozta. Ugyancsak kitüntetés kaptak a cseh követség tagjai is.

Mennyi pénzt vihet magával egy utas. A minisztertanács megengedte, hogy minden utas, aki elhagyja Jugoszlávia területét 1000 dinárt vagy korona-dinárt vihet ki magával. Ez összeg nem számítatik bele az egészséges külföldi valuták összegébe, amelyet eddig is szabad volt kivinni. (V. t. ü.)

EISLER IRMA Veliki Becekerek
és VADON JÓZSEF Pécs
házasságot kötöttek
1920 aug. 21.

(Minden külön értesítés helyett).

HIREK.

***

Eljegyzések. Dr. Niedermann Mór főrabbi eljegyezte Sámuel Esztert Budapestről. (Minden külön értesítés helyett.)

Mészáros Jolánkát eljegyezte Nagy Gyula Veliki Becekerek. (Minden külön értesítés helyett.)

A szerb gazdasági egyesület megalakulása. Tegnapelőtt, folyó hó 19-én több száz bánáti gazda részvételével nagy érdeklődés mellett folyt le az a gyűlés, amelyet többek kezdeményezésére Veliki Becekerekre hívtak egybe egy itt létesítendő szerb gazdasági egyesület megalakítása tárgyában. A Bánát minden részéből képviseltették magukat az egyes községek több taggal, úgy hogy már a 300-nál több jelenvolt is azt bizonyította, hogy gazdáink mennyire átértékelték egy oly gazdasági egyesülés létesítésének szükségességét, amely egyrészt a gazdaközönség érdekeit várja, másrészt pedig állandó összekötő kapcsolatot képezzen a bánáti gazdaközönség és a beográdi kormány között.

Nikolics Miklós ismertette az összejevitel célját, kiterjeszkedett mezőgazdaságunk mai helyzetére és különböző gazdasági kérdésekre, amelyek mind sürgős megoldásra várnak és a gazdasági egyesület megalakításának szükségességét hangsúlyozta. Többek felszólalása után a gyűlés egyhangú határozatképpen kimondotta, hogy a tervezett szerb gazdasági egyesület sürgős megalakítását szükségesnek tartja, mert minden gazda saját tapasztalatából tudja a legjobban, hogy mennyire szükséges egy oly szerv létesítése, amely méltóképpen képviselhesse a bánáti gazdákat a központi kormány azon hatóságainál, akiknek a mezőgazdasági kérdések rendezésére és irányítására befolyásuk van. Az előkészítő gyűlés egyben kimondotta, hogy a gazdasági egyesületnek, nemzetiségre való tekintet nélkül, tagja lehet minden gazda, sőt az eredményes működés szempontjából szükséges is, hogy az egyesületben az összes nemzetiségek képviselve legyenek. Az előkészítő és szervezési munkálatok irányítására egy nagyobb végrehajtó bizottságot választottak, amelyben minden megjelent község 2-3 taggal van képviselve. A becekereki megjelentek közül egy kisebb bizottságot választottak, amelynek sürgős feladatává tették, hogy kidolgozza az alapszabályokat és megtegye mindazon előkészítő munkálatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gazdasági egyesület alakuló közgyűlése minél előbb megtartható legyen.

A tervezett egyesülés tisztára mezőgazdasági organizáció, amelynek az lesz a főfeladata, hogy állandóan figyelemmel kísérje az összes mezőgazdasági szükségleteket és kívánásokat, hogy azok lehető kielégítését előmozdítsa, hogy tanulmányozza azokat a körülményeket, amelyek a mezőgazdaság fejlődését előmozdítják, hogy azokat az akadályokat, amelyek ennek a fejlődésnek útjában állanak — megszüntesse. Azért minden bánáti gazdának már saját magával szemben is kötelessége, hogy tagja legyen az egyesületnek és ezáltal elősegítse azoknak a reményeknek valóra-válását, amelyet a terv megpendítői maguk elé tűztek a gazdasági egyesület eszméjének felkarolásával.

Budavári indítványa és a pécsi ügyvédi kamara. A pécsi ügyvédi kamara választmányához Egri Béla dr. pécsi ügyvéd, Pécs város volt országgyűlési képviselője indítványt nyújtott be, melyben rendkívüli közgyűlés összehívását és a közgyűlés elé terjesztendő azon indítványának tárgyalását és elfogadását kéri, mely szerint Budavári Lászlónak a magyarországi zsidókérdés megoldása tárgyában a magyar nemzetgyűlés elé terjesztett és ez által tárgyalás alapjául elfogadott lealázó, jogfosztást tartalmazó és a fennálló törvényekbe ütköző indítványát a kamara közgyűlése helyteleníti és elítéli s követeli annak a napirendről való levételét. A választmány Egry Béla dr. indítványát magáévá tette és pártolólágg terjeszti a f. hó 22-én d. e. 11 órakor megtartandó rendkívüli közgyűlés elé.

Hangverseny. Két világtalan, tehetséges fiatal muzsikusz: Vanyóczy György zenetanár és tanítványa Weisz Hermann f. hó 26-ikán, csütörtökön este fél 9 órai kezdettel a városi színházban zongorahangversenyt rendeznek, amelynek keretében bemutatják a közönségnek a vakok különleges írás és olvasását. A két

fiatal művész több hangversenyt rendezett már együtt és mindenfelé nagy és szép sikert arattak, ami biztatás arra, hogy a becskeréki közönségnek is egy élvezetes estében lesz része augusztus 26-án. A hangverseny műsora egyébként a következő:

1. Hunyadi László nyitány Erkel Ferentől, zongorán Vanyóczy György. 2. Gouriitte: a) Elégia, b) Moderato, előadja Weisz Hermann. 3. Vanyóczy György: Srpska rapszódia, zongorán előadja a szerző. 4. Schumann: Nordisches Lied. Mendelssohn: Lied ohne Worte, előadja Weisz Hermann. 5. Chopin: Apróságok, előadja Vanyóczy György. 6. A vakok különleges írás és olvasásának bemutatása. 7. Beethoven: Sonata Es-dur Op. 27., játssza Vanyóczy György. 8. Vanyóczy: Magyar ábránd, előadja Weisz Hermann. 9. Chamade: a) Chanson bretagne, b) Les syrveis, c) Pierette, előadja Vanyóczy György. 10. Horváth Attila: Magyar rapszódia, előadja Vanyóczy György.

A sajtóhibák történetéből. Sokan tünődnek már azon, miért nevezték a franciák utolsó császárt III. Napoleonnak, holott — mint közismeretes — II. Napoleonjuk egyáltalában nem volt. Erre a kérdésre most megadja a feleletet egy angol újság azzal, hogy a dolgot sajtóhiba következményének tünteti föl. Mikoriban az államcsínyt előkészítették, természetesen proklamációt is nyomattak, még pedig suttomban. A proklamáció azzal a mondással végződött, hogy „Nostre devise est Napoléon!!!”, (Jelszavunk: Napoleon!!!) A szedő e három fölkiáltójel római III-asnak nézte s annak is szedte. Revíziót a nagy sietségben nem olvastak s így százezernyi példányban küldték másztét a proklamációt, mire a sajtóhibát észrevették a dolgon ekkor már bajos lett volna segíteni s Napoleonnak akarva, nem akarva bele kellett nyugodnia, hogy ő e néven a franciák harmadik császára. Persze egy kis közjogi rabulisztikával is igyekeztek megmagyarázni azt. — Hasonló módon jutott a volt német császár apja, Frigyes a maga „III.” jelzőjéhez. Itt meg a trónfoglalásról szóló okmány letisztázója vétette el a dolgot, a császár neve után álló „I. R.” (Imperator Rex = császár és király) rövidítést III-nak olvasva és írva.

Egy hölgy oroszlovadászaton. A Gentlewoman c. angol folyóiratban lady Zechmere igen érdekesen mondja el, hogyan vett részt férjével a szomalik országában az oroszlovadászaton. A vadászatnak a lady tevéje hátáról tulajdonképpen csak nézője volt, de azért maga is vesztélyben forgott. Sűrű erdőn át haladtak az óriási melegeben, míg egy kiszáradt folyómederben végre fölfedezték az oroszlopárt, mely egy fa alatt pihent. Az oroszlopár, mielőtt a vadásztársaság lőtávolba ért, eliramodtak, de lovasok vették üldözőbe, kik azonban csakhamar eredménytelenül tértek vissza. A nyomozás tovább folyt „és nemsokára egy kiáltás jelezte, hogy az oroszlopár megkerültek. Ismét lovasokat küldtek ki” folytatja a lady a leírást, „míg én a két tevével a folyó medrén maradtam. Magas helyemről tisztán láttam, amint a férjem a schikanikkal behatolt a sűrűbe, aztán a tevé vezetője felkiáltott, egyidejűleg pedig lövés hallatszott és alig harminc lépésnyire tőlem egy hatalmas oroszlopár ugrott a homokba. Amikor a gyönyörű bestia bennünket meglátott, lehasalt, nyilván azzal a szándékkal, hogy ráuk ugorjon, de meggondolta a dolgot és elkezdett a bozót felé hátrálni. Már késő volt, mert a következő pillanatban megérkezett a mederbe férjem, akinek a golyója a válla mögött érte. A lövés nem volt teljesen halálos. Az oroszlopár lerogyott, de csakhamar ismét talpon volt és eltűnt a bozótban, férjem óvatosan követte és megtalálta egy túskebokor alatt, hol egy homlokába furt golyóval végkép megölte. Ez volt a him oroszlopár sorsa, míg a nőstény megugrott. A pompás prédát embereink lenyúzták és a nap izzalmaitól fáradtan megindultunk hazafelé.”

Színműriók lámpaláza. Egy francia orvos pathológiai szempontból tanulmányozta azt a lámpalázt, melynek a színészek szoktak aldozatul esni, a Gaulois pedig néhány érdekes példával a szerzők lámpalázat ecseteli. Ponsard darabjainak premiére-estéin annyira reszketett, hogy mindenki megsajnálta. Amikor „Lukrécia”-ját adták, azt hitte, hogy néhány néző pisszeg és ez annyira felizgatta, hogy csaknem elájult. Hasonló módon félt a közönségtől Delavigne Kázmér is, aki darabjai első előadásán a világot el nem ment volna a

színházba, hanem otthonmaradt és aggodalmak és tépelődések által gyötörve csak akkor derült fel ismét az arca, amikor fivérei ragyogó szemekkel tértek vissza az előadásról és örömmükben tárt karokkal rohantak feléje. Scribe látszólag nagyon uralkodott magán, de akik közelebbről ismerték, tudták, hogy nyugalma csak színlelt és zsebkendője, melyet válságos pillanatokban harapdálai szokott, a premiére után szitához hasonlított. Sue Jenő darabjai első előadásán egy órával az előadás előtt jött a színházba, de mielőtt a függönyt fölhúzták, nyomtalanul eltűnt. A muzsikusok közül Adam Adolf toporzékolt a lábaival, táncolt és ugrándozott és szinte lázas siet-séggel a szemüvegét tisztogatta. Halévy, aki nagyon félénk volt, a kuliszák mögött valami zugba rejtőzött. Aubert soha egyetlen művének az első előadását se volt képes végignézni. Mayerbeer egy kis sötét páholyba rejtőzve élvezte diadalait. Viktor Hugó nyugodt maradt, mint a kőszobor. Akár tapsolt a közönség, akár sziszegett, ő közönyösséget változatlanul megtartotta. Az idősebb Dumas premiérejein a második felvonás alatt jött a színházba s stentori hangon biztatta a színészeket és miután körüljárva a teremben, mindenkiel parolázott, kezével csókot hintett a

közönségnek. A zenészek közül csak Rossini volt olyan bátor, aki, mikor egy első előadászon kipisszegték, mindannyiszor, valahányszor a láрма kitört, felállt és ironikusan hajlongott.

Amerikai házasság. Igazi amerikai módra ugrott bele a házasságba Kuhlke Harry new-yorki ügyvéd. A múlt hónapban gyanútlanul sétált egy vasuti tisztviselővel az Ashmy-parkban a tengerparton, amikor tekintete hirtelen egy Meyers Irén nevű leányra esett, aki Philadelphiből való és szintén ott sétált. — „Csodálatos hölgy!” — kiáltott föl Kuhlke. A tisztviselő ismerte a leányt és bemutatta neki a barátját. Egy órahosszat beszélgettek egymással s ez az idő unlig elég volt arra, hogy egymásba szeressenek és mindent rendezzenek. A fiatalember nagyon szeretne volna, ha egy békebirót vagy papot találhatnának a közelben. A vasuti tisztviselő ezt is csakhamar előkerítette s a fiatalok annak rendje és módja szerint nyomban megesküdtek. A legközelebbi szállóban egy kis lakomát is csaptak. Az egész idő alatt, a megismerkedéstől az esküvőig öt óra telt el.

Diákokat a következő tanévre elfogad lakás, élelmezésre és szerb nyelven való oktatásra uri család. Cím: Becskerek, Aradáci utca 6.

***

Negyedórával éjfél előtt.

A két nagy terem tele van türelmetlen újságírókkal és elbágyadt államhivatalnokokkal. A két terem állandó zugásából legtöbbször ez a szó üti föl a fejét: a provizórium. — A provizórium, amelyről itt beszélnek, ma jár le, pontosan éjfél tizenkét órakor. Meghosszabbítani most már lehetetlen. Ha helyette nem sikerül az állandó szerződést megkötni, akkor éjfél tizenkét órakor ismét vége a két állam — az északi és a déli — békés viszonyának; megkezdődik a vámháború és nemsokára nyilván megszólalnak az ágyuk is.

A szakminiszterek hetekig tárgyaltak, de nem tudtak megegyezésre jutni. Három nappal ezelőtt elutaztak; csak a referenseik — az elbágyadt miniszteri tanácsosok — maradtak itt; a tárgyalások egész anyagát a két miniszterelnök vette át. Három nap óta a két miniszterelnök tárgyal. Reggeltől délig és déltől estig tartott mindennap a tanácskozás, de a megegyezés így sem sikerült. Ma van az utolsó nap. A két miniszterelnök délután két órakor elment ebédelni.

Az újságírók, akik a két fővárosból ide gyűltek, az esti lapok számára ekkor csak annyit tudtak sürgős telefonbeszélgetésekben leadni, hogy mind a két államférfi nagyon komoly volt. Arra a kérdésre, hogy állnak a tárgyalások, az egyik — a déli miniszterelnök — csak egy esüggedt kézmozdulattal válaszolt; a másik — az északi — azt felelte, hogy még nem szabad minden reményt feladni. Azután mind a ketten magukhoz kérték a tárgyalás idejére melléjük osztott vezérkari tiszteket és a tisztekkel elmentek — külön-külön — ebédelni.

Most négy óra van. Egy újságíró megtudta, hogy a vezérkari tisztek — mind a két részen — gyorsan otthagyták az ebédet, azután az erre a célra fentartott telefonvonalon hosszú beszélgetést folytattak a fővárosokkal, mind egyik csoport a magáéval. A két teremben most arról folyik a vita, hogy ha a provizórium lejár, beállhat-e automatikusan a hadiállapot. Vannak, akik azt állítják, hogy igen. Éjfél után egy percet a határőrségek már löni fognak egymásra. Mások azt állítják, hogy ostobaság ezt még csak feltételezni is. A provizórium lejártá egyelőre csak a vámháborút jelenti, a vezérkari tisztek hosszú telefonozása éppen azt bizonyítja, hogy elővigyázatosági intézkedések történnek. A határőrség csapatok nyilván itt is, ott is visszavonulnak majd és — amint az szokás — hagynak maguk között egy semleges zónát, mondjuk egy kilométernyit. — A pesszimisták ezzel szemben ismét azt állítják, hogy az ilyen elővigyázatosági intézkedések csak arra valók, hogy mind a két fél hivatkozhatassék utólag a maga békeszeretetére, mert hiszen ha a provizórium megszűnik, akkor ugyanis elsül valahol egy fegyver, egy gyalogos őrszem fölzgul a sötétben, egy hadnagy elhirtelenkedik valamit, egyszóval itt van a háború.

Negyed ötkor nagy mozgás támadt. A két miniszterelnök jön vissza. A vezérkari tisztek, akik velük jöttek, gyorsan elvegyültek a tömegben. Az újságírók kérdésekkel rohadják meg a két miniszterelnököt, akik inkább mozdulatokkal, mint szavakkal hártják el a kérdéseket.

A két miniszterelnök szinte erőszakkal áttörte magát a tömegben, átmegy egy harmadik szobán és odaér a tanácskozó-terem elé. A tanácskozó terem ajtaját két lakáj őrzi, a két lakájon kívül két tábori esendőr is — egy északi és egy déli — van itt diszkrét őrszolgálaton. Amikor a két miniszterelnök megjelenik, a két lakáj gyorsan kinyitja a kulcesal bezárt, nagy szárnyas ajtót. Egy-két másodperere belátni a terembe. A közepén kerek asztal áll. Néhány iromány van rajta. Oldalt hosszú zöld asztal szabályosan elrendezett nagy aktaeszmókkal. A kerek asztal mellett két egyenes-hátú szék. Oldalt egy dohányzóasztal körül puha klubszékek és egy divány. A dohányzóasztalon üvegek, poharak és egy szivartartó. A falon néhány régi kép.

A két miniszterelnökkel együtt belép — besurran — a terembe a két titkár. Ezeket eddig alig lehetett látni. Most bemennek a terembe, a kerek asztalra, a két szék elé letesznek egy-egy duzzadt nagy bőrtárcát, azután hangtalanul kijönnek a tereméből. A két miniszterelnök egyedül marad. A lakájok beteszik a nagy, szárnyas ajtót. A két titkár átjön a szobán. A szobában a két lakáj és a két tábori esendőr marad. A két titkár ezt az ajtót is beteszik maguk mögött. Elvegyülnek az újságírók közé.

Bent egyedül van a két miniszterelnök. Az északi (borotvált arc. Egyenes orr, mélyen ülő szürke szem, puha és meleg száj. Hatvan éves.)

A déli (öszülő bajusz, kusza, szürkülő, rövid szakáll. Sas-orr; nagy, barna szem, amelynek a fiatal tüze már fáradt egy kissé. Hatvanegy éves.)

Az északi (megfordult és belülről is bezárja az ajtót. Azután odamegy a kerek asztalhoz, kis kulcesal kinyitja a nagy bőrtárcát és kirakosgatja a tartalmát az asztalra.)

A déli (zsebéből egy illusztrált könyvet néhány kitépett, gyűrött lapját veszi ki. Azután odamegy a diványhoz, a feje alá gyűjti a párnákat és lefekszik.)

Az északi (a bőrtárcából tarka táblás könyveket és fehér selyempapírosba csomagolt szendviéseket szedett ki. Ezekkel áthurelkodik a dohányzó-asztalra. Az asztal az ablak felé húzza. Melléje gördít egy széket is. Az asztalon lévő üvegekből előbb whiskyt tölt, azután szódavizet fröccsent egy pohárba. Szivart vesz elő, levágja a végét és leteszi az asztalra. Kibont egy szendviest, beleharap és derülten leül a székbe. Jó étvágyal eszik.)

A déli (cigarettára gyújt.)

Az északi: Ma is?

A déli: Óh! Hogyne. Különben nyárig kellett volna várnom rá, hogy alaposan kialudjam magamat.

Az északi: Hogy tudsz ennyit aludni?
 A déli: Öt hónapja várok rá. De hiszen te...
 Az északi: Hogyne. Én nagyon nehezen alszom el, de akkor azután nem tudom abbahagyni. Egyfolytában husz órát. De ha félbeszakítottam, nem tudom egyhamar folytatni.
 A déli: Én akármikor. Ha lehajtom a fejemet.
 Az északi: Végig akarsz? Ne költselek föl?
 A déli: Ne. Csak el ne aludj te is.
 Az északi: Dehogy. Bár tudnék.
 A déli (a zsebébe nyúl): Én az ébresztőórát mindenestre beállítottam.
 Az északi (mosolyogva): Légy nyugodt.
 A déli: Remélem, neked nem kellemetlen.
 Az északi: Dehogy. Azt gondoltam ugyan, hogy ma már nem tudsz; és szívesen játszottam volna néhány partie piqueet-t. De így is jó. Kitűnő.
 A déli: Mit csinálsz?
 Az északi (lassan és nagy élvezettel iszik egy kortyot): Most már szivarra gyujtok. Ülök. Nem gondolok semmit. Ez a legjobb. Hasis talán még jobb volna, de nem merem elkezdni. A szívemmel már nem lehet tréfálni; a dohány is nagy próba már neki. Később talán írok egy levelet. Közben elolvasok egy-egy regényt.
 A déli: Van még?
 Az északi: Azt hiszem, igen. Borzasztó, hogy milyen keveset irnak.
 A déli: Keveset?
 Az északi: Detektívregényt. Egyebet: azt irnak. De én csak detektívregényt olvasok. Csak ezt érdemes. Félóra alatt elolvasom a legvastagabbat. A helyzet irtóztató szövevényes, de egy félóra alatt megoldódik minden. De ilyet keveset irnak jól. Az írók mindenféle ostobaságon török a fejüket és azt akarják, hogy az olvasó velük törje a magáét.
 A déli: Ha elfogytak, próbáld meg a régebbieket. Sue. Montépin.
 Az északi: Igen. De azt hiszem, akkor mindjárt Homeroszt veszem elő.
 A déli: Hát az a legszebb.
 Az északi: Detektívregény: az igen. Nem számít. De írók — költők — csak akkor érdemes olvasni, ha elmúlt ezer éves.
 A déli (mély meggyőződéssel): Az ugy van. (Szünet. Hallgatnak.)
 A déli (elszitta a cigarettáját. Fel akarja emelni a zsebéből kiszedett gyűrött könyvlapokat, hogy olvasson, azután meggondolja a dolgot és rágyújt még egy cigarettára): Az írások megvannak?
 Az északi: Meg. (Szivarozik. Belesüppedt a karosszékekbe és álmodozva bámul maga elé.)
 A déli: A kommuniké?
 Az északi (a kerek asztal felé int): Ott van.
 A déli (elgondolkozva): Nem kellene még hozzátenni egy mondatot? A kölesönös érdekek... mind a két szerződő félnek nyereség.
 Az északi (felélenkülve): Nem, nem, nem. Csak szüksévuán. A két fél megállapodásra jutott. Pont. A többit én akarom elmondani. A lapjaimmal akarom elmondani. Ugy, ahogy nekem kell. Maradjon minden úgy, ahogy ma két hónapja megállapodtunk benne.
 A déli: Én a megállapodáson nem is akarok változtatni. Kérdés, hogy a találás jó-e.
 Az északi: Az egyetlen lehetséges. Azután kommentálhatod vagy kommentálthatod úgy, ahogy akarod. (Elmosolyodik). Én újra mondom: minden koméntárban, amely beavatott helyről jön, benne lesz, hogy csúnyán becsaptalak.
 A déli: De nem leszel meglepetve, ha nálunk azt olvasod, hogy halálosan megrejtentél amikor megzörrentettem félelmes ősi kardunkat.
 Az északi (élénken): Sőt, sőt, sőt. Ezt nagyon óhajtom. A szélsőbal megtette nekem azt a szívességet, hogy hetek óta azzal vádol, hogy hűségéből és ostobaságából háborúba akarom vinni az országot. A belügyminisztérium azt telefonozza, hogy tegnap száznál több népgyűlés volt. Tiltakoztak a szakítás ellen. Népgyűlés után a rendületlenek mindenütt összeverekedtek a békepartiakkal.
 A déli: Engem azért szídnak, mert elárlom a nemzet becsületét. Az ellenzéki lapok-

nál sikerült elérnem, hogy úgy tombolnak, mint az örültek.

Az északi: Mit irnak rólad?
 A déli (elneveti magát): Hogy hitvány, vén hazaáruló vagyok. — Rólad?

Az északi: A déliek bérence.
 A déli: Hogy nyomorult és reszkető lelkemben nincs erő és nincs elég méltóság arra, hogy a nemzet felháborodását képviseljem.

Az északi: Hogy legnagyobb érdekeinket eladom és kiszolgáltatom és a tehetetlenségem és a hitványságom leplezésére katasztrófába akarom dönteni az országot. (Nevetnek.)

A déli: Azt nem írják rólad, hogy szenilis vagy?

Az északi: Szenilis róka: ezt.
 A déli: Engem inkább farkashoz vagy bivaivhoz. (Derülten nevetnek.)

Az északi: Mi lett volna, ha három hónappal ezelőtt kiadtuk volna, hogy mindenben megállapodtunk?

A déli: Isten ments. Nagy baj lett volna.
 Az északi: Én bizonyosan megbuktam volna. A saját pártom rögtön leszavazott volna.

A déli: Az volna a legkisebb baj. Talán engem is. De az nem lett volna szerencsétlenség. Hanem elkezdődött volna a kiabálás.

Az északi: Egyik tulkiabálta volna a másikat.

A déli: Árulás. Megalázás. Bosszu. Az ősi ellenség. A nemzet becsülete.

Az északi: Aki van, néhány jóhiszemű és okos ember, előbb halkán megpróbálkozott volna...

A déli: De a gazemberek hangosan kiabáltak volna.

Az északi: A jóhiszeműek és az okosak ijedten elhallgattak volna.

A déli: Semmi se tudta volna a fegyvereket visszatartani.

Az északi: A gazemberek...!

A déli (gondolkozva): Nem gazemberek. Ostobák. Gyerekek. Nem tudják, mit kívánjanak maguknak és soha nem is tudják, mit kívánnak. Gyerekek.

A déli (gondolkozva): A tengerszem dolgát kénytelen leszek nagy diadalnak kiadni.

Az északi: Hogyne. És én a tranzverzális vasutat.

A déli: Természetes. Azt hiszem, ujjongani fognak.

Az északi: Bizonyosan. Itt is. Ott is. (Mély megvetéssel.) A börzén ma pánik volt.

A déli: Sajnálom... Szenvedtek. Ezen az utolsó három napon egyszerre komoly és fájdalmas izgalom támadt.

Az északi: Enkülki sohase látták volna be.

A déli: Soha.

Az északi: Ostoba fajzat. Voltaképpen megérdemelné a háborút.

A déli: Nem Sohase szabad.

Az északi: Te még mindig szereted az embereket.

A déli: Másképpen nem tudnék velük törődni.

Az északi: Én csak azért tudok, mert teljesen különbösek neked. Idegen állatfajta. — (Elgondolkozva.) Egy esinos nőnek még meg tudok bocsátani. Emlékszel, Párisban: a Rue Victor Massér-ra?

A déli: Régen volt.

Az északi: Negyven éve.

(Szünet.)

A déli: Neked nincs leányod?

Az északi: Nincs.

A déli: Leányunkád se?

Az északi: Az se. Csupa fiu.

A déli: Hm.

(Szünet.)

Az északi (belesülyed a karosszékekbe.)
 A déli: Az értesítések idejekorán elmennek a határra.

Az északi: Hogyne. A vonalak nyitva állnak.

(Szünet.)

A déli (fölemeli a gyűrött könyv lapjait).

Az északi: Mit olvasol? Mi az?

A déli: Növénytan. Voltaképpen növényfiziológia. Hihetetlen, mit haladtak a természettudományok a mi időnk óta. Ha nemsokára csakugyan visszavonulok, nem teszek egyebet: kiegészítem a szégyenletesen hiányos műveltségemet. (Szünet.) Mielőtt örökre elmenne az eber... mégis csak helyes egy kissé tájékozódni a földtekén.

Az északi (hosszabb szünet után, a foga között): Nem érdemes.

(Hosszu szünet.)

Az északi: Nyolc óra tájban teát hozatok. Felköltselek?

A déli: Nem. Köszönöm, ne. Engedj aludni.

Az északi: Jó. Aludj.

A déli miniszterelnöknek nemsokára kihullanak a gyűrött könyvlapok a kezéből. Elalszik. Az északi szivarozik, eszik, új szivarra gyújt, olvas. Félóra alatt kiolvass egy színes táblájú regényt, azután eldobja, szivarra gyújt és a karosszékekbe süppedten belemereng a levegőbe. Hét óra tájban felesavarja a villamos lámpákat, teát hozat és a nagy tálcát beveszi az ajtón. Azután ir. Megint olvas. Szivarozik.

A déli miniszterelnök csendesen és mélyen alszik. Háromnegyed tizenkettő előtt tíz perccel halk ezüstpengéssel megszólal a mellényzsebében az ébresztő-óraja. Az alvó felserken. Megdörzsöli a szemét, felemeli a földről a könyvlapokat és frissen és mosolyogva odalép az asztalhoz. Az asztalnál már ott ül az északi miniszterelnök. Összemosolyognak. Átolvassák még egyszer a közös szövegü kommunikét, amelyet a sajtó számára ki fognak adni. Azután átolvassák a megegyezést, amelyet három hónappal ezelőtt pontokba szedtek, azután várnak.

Éjjel előtt negyedórával felállnak és a nagy szárnyas ajtón kilépnek az első szobába. A lakájok és a tábori esendőrök izgatottan medrednek a két miniszterelnök arcára. A két miniszterelnök átmegegyez a szobán és kilép az első terembe. A teremben halálos csend van. Az egész társaság visszafojtott lélegzettel várakozik. Az északi miniszterelnök a déli felé fordul, a déli azonban egy udvarias mozdulattal őt kéri meg a szólásra. „Uraim — mondja az északi miniszterelnök mosolyogva, — megvan a szerződés.“ A teremben viharos hurrázás csap fel. Mámoros öröm, amely mindenkit magával ragad és amelynek a folyton megisméllődő rivalgásától az ablakok esőrömpölnek.

A miniszterelnökök előbb a katonáknak adnak ki egy rövid utasítást. A katonák elsietnek a telefonhoz. Egy-két újságíró is elrohan. A miniszterelnökök azután a kommunikét adják át a hivatalos laptudósítók számára. Azután egy-egy miniszteri tanácsos megkapja a megegyezés szövegét, hogy az otthonmaradt miniszterekkel közölje. A két miniszterelnök azután rendelkezésére áll a sajtónak. Az újságírók körülveszik őket és jegyzik, amit mondanak.

„Uraim, — mondja a déli miniszterelnök — közöljék az országgal, hogy a tengerszem a miénk. A nemzet becsülete.“ Az északi miniszterelnök: „Uraim, sikerült békés uton elérni, hogy életérdekeink kielégítést nyerjenek. A nagy tranzverzális vasut.“

Az újságírók hurrázva fogadják a közléseket, azután szétrohannak írni és telefonozni. A két miniszterelnök megy vaesorázni.

Biró Lajos.

Hirdessen a „Torontál“-ban.

Gyufa 4/4 svéd, vagon vételnél a legolcsóbb napiárban; láda vételnél 64 — kor.
Cigarettapapír valódi Schnabl-féle 100/100 CLUB 158 — kor., valódi Schnabl-féle 100/60 CLUB 144 — kor., valódi ABADIE-papír arany-nyomással 145 — kor., valódi SIROCCO-papír arany-nyomással 135 — korona.

Özv. Guttman Jakabné és Fiainál.
 Veliki Becskerek, Zsitni trg.

Géphajtókötelek

spejszolását, megrövidítését szakszerűen vállalom.

Saját készítményű halászháló minden nagyságban és hálócérna kapható.

Balogh Mihály kötélygyártómester Ujszeged, kendergyári új munkástelep. 1553

Vennék

1-2 nagyobb

bélyeggyűjteményt

Ajánlatokat

Kereskedők Rónai László Zombor, kizárva. Szivácozi-ut l. 1534

Az

'Ambrózia'

Cukorka-, Keks- és Konzervárugyár R.-T. Veliki Becskereken üzemét felvette.

Gyárt:

1. Különbéle dobozos árut és pedig superior-assortírt, fourée-selyem és mézcukorkát, töltött malátát, harlekin-rudacsákat, erőpasztillát stb. 2. Kartonos árut és pedig savanyu, tej- és kávékaramellákat, dragée, fondant és finomabb desszertáru. 3. Süteményárukat és pedig Hida, Mézesszelet, Robinsonkenyér, Consumsüteményeket stb. Ajánlja teljesen száraz és tartós gyártmányait a legolcsóbb napiárakon. 1491

Elsőrendű nemesített gyümölcsfák

kaphatók Hoffmann Ignác ujszegedi faiskolájában.

1552

Levélcim: Hoffmann Ignác, Ujszeged.

Magas honorárium

ellenében ki volna hajlandó szeptember 1-re 2 vagy 3 szobás

1522

butorozott lakást

fiatal, gyermektelen házaspárnak szerezni vagy átengedni.

Értesítés „Ar mel-lékes” jellegére a kiadóba kériük.

Rüht és viszketéget

172

4 nap alatt biztosan gyógyít a katonaságnál kitűnően bevált

SVRABULIN

Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban Veliki Becskerek, Zsitni trg (Gabona-tér).

Munkáslányok

felvétetnek nagyobb ipar-vállalatnál.

1545

Cim a kiadóhivatalban.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a

„TORONTAL“-t

STABIL-MOTOROKAT 10-300 HP

ipari üzemek számára rövid határidőre szállít

1482

JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA MOTORA D. D. ZAGREB, Sudnička ul. 5.

100 hold szántóföld

a Gradnauica-negyedben, 3 km. távolságra a várostól, felibe vagy bérbe adatik. A föld a Szentmihály és Jan-kahidi-főuton fekszik. 1560

Közelebbi felvilágosítást a „Banatski Glasnik” szerkesztőségénél.

Nagyobb mennyiségű

PRIMA TŰZIFA

érkezett.

Kurländer Imre.

Telefonszám 35.

Telefonszám 35.

Pianino eladó Veresmartiova (Uri) u. 19.
Megtekinthető délután 3 órától.

Teljesen jókarban levő

motorbicikli

üzemképes állapotban, azonnal eladó.

1587

Cím a kiadóhivatalban.

Géptechnikai iroda
és nagykereskedés

1413

Franjo Kiseljak

Irodák: ZAGREB, Preradovićeva ul. 9.
Telefon 18. Fiók és gyár: KAR-
LOVAC, Riječka ul. 21. Telefon 84.

Ipari és gazdasági gépek, elsőrendű
szerszámok, benzinmotorok, lokomo-
bilok, injektorok, gépkenő szivattyúk,
lubrikátorok, manométerek minden
célra, vízi-, gőz- és gázcsövek alkat-
részekkel együtt, decimális mérlegek,
mindennemű szivattyúk, gummi- és
kenderesövek, különféle fémek, acél,
különböző olajok, benzin, hajtószijak
minden üzemre, valamint az összes
műszaki szükségletek nagy raktára.

Raktár: Zagreb, Ilica 47. — Iroda:
Zagreb, Preradovićeva ul. 9.

Uzimamo u radnju odmah majstora
(ili majstoricu) pletioča, koji ume pleti na stroju muške, ženske
kapute, svetere, maramo i šalove. Takodjer tražimo
pomocnih radenika.

Promenjamo vunu za predju svakovrsne
boje, sukno, konjske čebe,
kapute i maramo. Industrija za preradu vune u Senti. . . Telefon 114.

Alkalmazunk azonnali belépésre elsőrendű
kötőmestert vagy kötőmester-
nőt, akiférfi, női kabátok, szveterok, kendők, sálak gé-
pen való kötéséhez ért, ugyszintén segéd munkásokat.

Becserélünk gypajut minden színű
fonálért, szövet-, lópokrécért,
kabátok- és kendőkért. 1501

Zentai Gyapjufeldolgozó Iparvállalat. . . Telefon 114.

Vidéki leány

házikisasszonyi vagy gyermekek mellé, vidékre is,
azonnali belépésre alkalmazást keres.
Szíves megkereséseket a kiadóba kér.

1557

Főkertész

r. k., 36 éves (nős), kiscsaládu,

állást keres,

aki a kertészet összes ágaiban és a szőlőgazdaság-
ban is teljes jártassággal bír. . . 10 évig urad-
főkertész volt a beodrai uradalomban. . . Cím:

Schulcz Ferenc főkertész, Beodra.

A jámi kastély lebontásából származó különféle

épületanyagok

és pedig: téglá, falazótégla, cserép, épületfa, tető-
szerkezet és menyezethez alkalmas gerendák, padlás-
burkoló téglá, vastraverzek, ablakok (Esslingen-redő-
nyökkel), ajtók, üzletajtókhoz alkalmas vasredőnyök,
tölgyfaparkett, deszkák és 50—80 mm. nagy-
ságu szegek, megtekinthető és átvehető a

**Bánsági Malomipar R.-T. telepén
Vrsac, a pályaudvar mellett.**

Iparvágányról azonnal leszállítható. Érdeklődni a
Bánsági Malomipar R.-T. igazgatóságánál
lehet VRSAC. Telefon-szám 39.

1261

**Elsőrendű száraz
TŰZIFA**

**só, faszén, cement,
deszka, lécs, épületfa,
és kétszer mosott kovácsszén**

kapható a

**Szerb szövetségi bank r.-t. fiókjánál
Veliki Beckerek.**

844

Telefonszám 47.